

UDRUŽENJE VETERINARA PRAKTIČARA SRBIJE (UVPS)

ZBORNİK PREDAVANJA

**V SIMPOZIJUM
sa međunarodnim učešćem**

***„Zdravstvena zaštita i reprodukcija
papkara, kopitara, živine i mesojeda”***

Beograd, 17. i 18. mart 2023.

– ZBORNİK PREDAVANJA –

V SIMPOZIJUM VETERINARA PRAKTIČARA SRBIJE SA MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM
V SYMPOSIUM OF SERBIAN VETERINARY PRACTITIONERS WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION

„Zdravstvena zaštita i reprodukcija papkara, kopitara, živine i mesojeda”

Beograd, 17. i 18. mart 2023.

Organizator / Organized by:

Udruženje veterinara praktičara Srbije (UVPS) / *Union of Serbian Veterinary Practitioners*

Predsednik UVPS / Chairman: Spec. dr vet. Bojan Blond

Organizacioni odbor / Organizing Committee:

Predsednik / Chairman: Spec. dr vet. Bojan Blond

Članovi:

Prof. dr sc. vet. med. Milorad Mirilović	Prof. dr sc. vet. med. Ivan Stančić
Dr sc. vet. med. Dobrila Jakić-Dimić	Spec. dr vet. Mišo Kolarević (predsednik VKS)
Dr vet. med. Velibor Kesić (predsednik VKRS)	Dr vet. med. Tomislav Nikolovski (izvršni direktor VKM)
Dr vet. med. Ranko Savić (predsednik VKCG)	Dr vet. med. Žarko Mihajlovski (predsednik VKM)
Dr vet. med. Goran Đmura	Spec. dr vet. Vladimir Čitaković
Dr vet. med. Saša Marković	Dr vet. med. Zoran Knežević
	Dr vet. med. Miloš Jovičić

Programski odbor / Programme Committee:

Prof. dr sc. vet. med. Marko Cincović	Dr sc. vet. med. Aleksandar Milovanović
Prof. dr sc. vet. Bojan Toholj	Dr sc. vet. med. Branislav Kureljušić
Prof. dr sc. vet. med. Jovan Bojkovski	Prof. dr sc. vet. med. Ivan Vujanac
Spec. dr vet. Miloš Trajković	Dr vet. med. Marko Nikolić
Prof. dr sc. vet. med. Miodrag Radinović	Spec. dr vet. Zoran Lončar
Doc. dr sc. vet. med. Milan Hadži Milić	Prof. dr Plamen Trojačanec
Spec. dr vet. Gordana Ristić	Spec. dr vet. Siniša Milić
Dr sc. vet. med. Aleksandar Živulj	Mr sc. vet. med. Radoslav Došen
Dr vet. med. Siniša Gvoić	Dr sc. vet. med. Marko Pajić
Dr Katerina Dodovska Blagoevska	Prof. dr sc. vet. med. Mihajlo Erdeljan
Akademik Dr sc. vet. med. Ivan Pavlović	Dr vet. med. Milan Ninković

Izdavač / Publisher:

Udruženje veterinara praktičara Srbije (UVPS) / *Union of Serbian Veterinary Practitioners*

Glavni i odgovorni urednik / Editor in Chief:

Spec. dr vet. Bojan Blond

Stručna lektura i korektura / Professional text editing:

Prof. dr sc. vet. med. Miodrag Lazarević

Tehnička podrška / Technical support:

Đorđe Gambelić, dipl. ing

Štampa / Printing:

Naučna KMD Beograd, 2023

Tiraž: 700 primeraka

Info organizatora: www.uvp.rs; office@uvp.rs

ISBN 978-86-900417-7-0

SADRŽAJ

VELIKI I MALI PREŽIVARI

- ◆ **Ivan Vujanac, Radiša Prodanović, Sreten Nedić, Sveta Arsić, Ljubomir Jovanović, Dušan Bošnjaković, Milica Stojković, Slavica Dražić, Danijela Kirovski:**
Zdravstveni status i održiva proizvodnja na savremenim farmama visokomlečnih krava 3
- ◆ **Miloš Trajković:**
Šta dobijamo tehnologijom embriotransfera 11
- ◆ **Marko Nikolić, Nikola Pejović, Dejan Laušević, Radoš Miković, Milan Ninković, Zorica Pavićević, Ranko Savić, Irina Čogurić:**
Enterotoksemija – glavni problem ekstenzivnog ovčarstva? 19
- ◆ **Miodrag Radinović, Zorana Kovačević, Ivana Davidova, Mihajlo Erdeljan, Jovan Stanojević:**
Teške kliničke forme mastitisa 27

MESOJEDI

- ◆ **Zoran Lončar:**
Spinalna hirurgija – diskus hernija 35
- ◆ **Milan Hadži Milić, Petar Krivokuća:**
Oftalmološka dijagnostika promena prednjeg segmenta oka malih životinja 39
- ◆ **Bojan Toholj:**
Srce, bubreg, jetra – protokol opšte anestezije, da li smem da li umem? 49
- ◆ **Plamen Trojačanec, Blagica Sekovska, Filip Trojačanec, Ksenija Ilievska:**
Komuniciranje sa klijentima u maloj praksi: strategije rešavanja problema u zahtevnim situacijama 55
Комунікація со клієнти во малата пракса: стратегии за решавање на проблеми во изискувачки ситуации 70

SVINJE

- ◆ **Gordana Ristić, Dragan Ristevski, Slaviša Stojković, Aleksandar Šljivić:**
Uticaj vakcinacije krmača protiv PCV2 u različitim periodima reproduktivnog ciklusa 89

- ◆ **Siniša Milić, Damir Benković, Bratislav Kisin, Miroslav Dabić, Vladan Miljković, Zdravko Tomić:**
Laboratorijska dijagnostika bolesti svinja 101
- ◆ **Aleksandar Živulj:**
Afrička kuga svinja, principi rada i obaveze veterinarske struke 109
- ◆ **Radoslav Došen:**
Mortalitet prasadi u fazi laktacije 115

KOPITARI I ŽIVINA

- ◆ **Siniša Gvoić:**
Najčešće greške prilikom vakcinacije pilića 127
- ◆ **Marko Pajić, Slobodan Knežević:**
Strategija vakcinacije živine protiv infektivnog laringotraheitisa 133
- ◆ **Katerina Dodovska Blagoevska, Florina Popovska-Perčinić, Gordana Ilievska, Marija Ratkova Manovska, Biljana Stojanovska-Dimzoska:**
Uticaj probiotika kod mikotoksikoze na performanse i kvalitet mesa brojlera 143
Влијание на пробиотиците кај микотоксикозите врз перформансите и квалитетот на месото кај бројлерски пилиња 153
- ◆ **Mihajlo Erdeljan, Tijana Kukurić, Miodrag Radinović, Ivana Davidov, Zorana Kovačević, Annamaria Galfi Vukomanović, Ivan Galić, Jovan Stanojević:**
Komparativna analiza razlika između konja i magaraca 163

POSTER SEKCIJA

- ◆ **Ivan Pavlović, Violeta Caro Petrović, Milan P. Petrović, Jovan Bojkovski, Ivan Dobrosavljević, Slavonka Stokić Niolić, Nemanja Zdravković, Oliver Radanović, Slobodan Stanojević, Dragica Vojinović, Renata Relić, Valentina Milanović:**
Dikrocelioza ovaca na području istočne i južne Srbije 175
- ◆ **Milan Ninković, Nemanja Zdravković, Jadranka Žutić, Marko Nikolić, Nemanja Jezdimirović, Jovan Bojkovski, Sveta Arsić:**
Primena lab fermenta (himosina) u terapiji neonatalnih dijareja teladi 181

PRIMENA LAB FERMENTA (HIMOZINA) U TERAPIJI NEONATALNIH DIJAREJA TELADI

APPLICATION OF LAB FERMENT (CHYMOSIN) IN THE THERAPY OF NEONATAL CALVES DIARRHEA

Milan Ninković¹, Nemanja Zdravković¹, Jadranka Žutić¹,
Marko Nikolić², Nemanja Jezdimirović¹, Jovan Bojkovski³, Sveta Arsić³

Kratka sadržaj: Neonatalne dijareje teladi predstavljaju veoma značajan problem koji u govedarskoj proizvodnji nanosi velike gubitke. Infektivna etiologija dijareja, pre svega virusa Corona i Rota, otvaraju vrata enteropatogenim bakterijama izazivajući atrofiju crevnih resica, oštećenje i citolizu enterocita, posledično dovodeći do pojave maldigestije i malresorcije. Dijareje teladi su praćene profuznim sadržajem iz creva, apatijom i dehidratacijom koje, komplikovane sekundarnom bakterijskom infekcijom, mogu dovesti i do letalnog ishoda. Nastanku dijareja doprinosi nagomilavanje osmotskih aktivnih materija zbog nemogućnosti razlaganja himusa u lumenu creva. Usled inflamatornih procesa u digestivnom traktu, dolazi do poremećaja u procesu varenja mleka i proizvodnje lab fermenta (himozina). Nesvareno mleko narušava osmotsku koncentraciju u crevima što prouzrokuje transudaciju tečnosti u lumen i povećanje zapremine tečnog sadržaja. On se ubrzano izbacuje što je klinički manifestovano pojavom dijareje. Cilj ovog rada je prikazati efekte peroralne upotrebe 20% rastvora lab fermenta (himozina) kao potpore u terapiji dijareja kod novorođene teladi. Lab ferment u sirištu teleta ima ulogu u procesu formiranja gruša i postepenoj proteolizi, a samim tim učestvuje u regulaciji osmotskog pritiska u crevima. Peroralnim davanjem 20% rastvora lab fermenta, teladima koja imaju očuvan apetit, potpomaže se proces varenja mleka i formiranja gruša. Zavisno od inteziteta dijareje, pored nadoknade tečnosti i antibiotske terapije, upotreba 20% rastvora lab-fermenta je bila veoma uspešna u bržem i efikasnijem uspostavljanju normalne konzistencije crevnog sadržaja. Takođe je zapaženo da samostalna upotreba lab fermenta kod dijareja nastalih usled presisavanja teladi, dovodi do skraćivanja njihovog trajanja.

Ključne reči: lab ferment, neonatalna dijareja, telad

¹ Dr vet. med. Milan Ninković, istraživač pripravnik, dr sci. vet. med. Nemanja Zdravković, viši naučni saradnik, dr sci. vet. med. Jadranka Žutić, naučni savetnik, dr sci. vet. med. Nemanja Jezdimirović, naučni saradnik, Naučni institut za veterinarstvo Srbije, Beograd, Srbija

² Dr vet. Marko Nikolić, saradnik za mikrobiologiju, Specijalistička veterinarska laboratorija, Podgorica, Crna Gora

³ Prof. dr sci. vet. med. Jovan Bojkovski, redovni profesor, dr vet. med. Sveta Arsić, asistent, Katedra za bolesti papkara, Fakultet veterinarske medicine, Beograd, Srbija

E mail za korespondenciju: milan.ninkovic1992@gmail.com

Summary: Neonatal diarrhea in calves is a very significant problem that causes large losses in cattle production. Infectious etiology of diarrhea, primarily Corona and Rota viruses, open the door to enteropathogenic bacteria, causing atrophy of intestinal villi, damage and cytolysis of enterocytes, consequently leading to mal - digestion and mal - absorption. Diarrhea in calves is accompanied by profuse contents from the intestines, apathy and dehydration, which, complicated by secondary bacterial infection, can lead to a fatal outcome. The accumulation of osmotic active substances contributes to the occurrence of diarrhea due to the impossibility of breaking down the chyme in the intestinal lumen. Due to inflammatory processes in the digestive tract, there is a disturbance in the process of milk digestion and the production of lab ferment (chymosin). Undigested milk disrupts the osmotic concentration in the intestine, which causes transudation of fluid into the lumen and an increase in the volume of the fluid content. It is excreted rapidly, which is clinically manifested by the appearance of diarrhea. The aim of this paper is to show the effects of oral use of a 20% solution of lab ferment (chymosin) as a support in the treatment of diarrhea in newborn calves. Lab ferment in calf rennet plays a role in the process of curd formation and gradual proteolysis, and thus participates in the regulation of osmotic pressure in the intestines. By orally giving a 20% solution of lab ferment to calves that have a preserved appetite, the process of milk digestion and curd formation is supported. Depending on the intensity of the diarrhea, in addition to fluid replacement and antibiotic therapy, the use of a 20% lab-ferment solution was very successful in establishing the normal consistency of the intestinal contents, faster and more efficiently. It has also been noted that the independent use of lab ferment in diarrhea, caused by sucking calves leads to a shortening of the disease.

Key words: calves, lab ferment, neonatal diarrhea

CIP - Каталогизacija у публикацији Народна библиотека Србије, Београд

636.2/.9(082)

614.9(082)

СИМПОЗИЈУМ са међународним учешћем “Здравствена заштита и репродукција папкара, копитара, живине и месоједара” (5 ; 2023 ; Београд)

Zbornik predavanja / V Simpozijum sa međunarodnim učešćem “Zdravstvena zaštita i reprodukcija papkara, kopitara, živine i mesojeda”, Beograd, 17. i 18. mart 2023. ; [organizator] Udruženje veterinara praktičara Srbije (UVPS) ; [glavni i odgovorni urednik Bojan Blond]. - Beograd : Udruženje veterinara praktičara Srbije, 2023 (Beograd : Naučna KMD). - II, 182 str. : ilustr. ; 24 cm

Tiraž 700. - Bibliografija uz pojedine radove. - Summaries.

ISBN 978-86-900417-7-0

а) Домаће животиње -- Здравствена заштита -- Зборници б) Домаће животиње -- Размножавање -- Зборници

COBISS.SR-ID 110128649